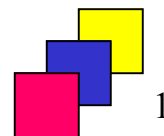

Język PL/SQL. Rozdział 1.

Wprowadzenie do języka PL/SQL

**Koncepcja języka, zmienne i stałe, typy
zmiennych, nadawanie wartości
zmiennym, instrukcje warunkowe, pętle,
sterowanie przebiegiem programu.**

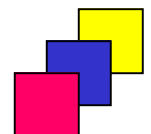
Wprowadzenie do języka PL/SQL

Język PL/SQL to rozszerzenie SQL o elementy programowania proceduralnego i obiektowego. PL/SQL umożliwia wykorzystanie:

- **zmiennych i stałych**
- **struktur kontrolnych, w tym instrukcji warunkowych, pętli, etykiet i instrukcji skoku, instrukcji wyboru warunkowego**
- **kursorów**
- **wyjątków i mechanizmu obsługi błędów**

Za pomocą języka PL/SQL tworzy się

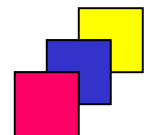
- **anonimowe bloki programu**
- **procedury i funkcje składowane**
- **pakiety**
- **wyzwalacze bazy danych**

Przykładowy program w PL/SQL

```
DECLARE
    v_magazyn NUMBER(5);
BEGIN
    SELECT liczba_sztuk INTO v_magazyn FROM zapasy
    WHERE produkt = 'MLEKO UHT'
    FOR UPDATE OF liczba_sztuk; --odczytujemy liczbę w magazynie

    IF (v_magazyn > 0) THEN --sprawdzamy liczbę w magazynie
        UPDATE zapasy SET liczba_sztuk = liczba_sztuk - 1
        WHERE produkt = 'MLEKO UHT';
        INSERT INTO historia_zakupow
        VALUES ('Kupiono mleko UHT', SYSDATE);
    ELSE
        INSERT INTO historia_zakupow
        VALUES ('Brak mleka UHT w magazynie', SYSDATE);
    END IF;
    COMMIT;
END;
```


Struktura blokowa programu

- Program składa się z jednostek zwanych blokami.
- Każdy blok odpowiada problemowi (podproblemowi)
- Bloki mogą być dowolnie zagnieżdżone
- Każdy blok składa się z trzech części:
 - deklaracji (o)
 - rozkazów (w)
 - obsługi błędów (o)
- Bloki mogą być zagnieżdżane w części rozkazów lub/i części obsługi błędów
- Komentarze:
 - -- - jednoliniowy
 - /* ... */ - wieloliniowy

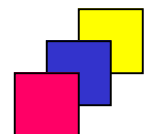
Zmienne proste

- Zmienne proste (np. typu numerycznego, znakowego, daty)

```
DECLARE nazwa_zmiennej typ(długość)
        [ DEFAULT | := wartość domyślna ]
        [ NOT NULL ];
```

```
DECLARE
    licznik NUMBER(4);
    znak CHAR(1) DEFAULT 'A';
    flaga BOOLEAN := TRUE;
    data_pocz DATE DEFAULT SYSDATE NOT NULL;
```

- Zmienna zadeklarowana jako niepusta (NOT NULL) musi zostać zainicjalizowana
- Zmienna niezainicjalizowana posiada wartość pustą

Atrybut %TYPE

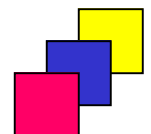
- Atrybut %TYPE pozwala zadeklarować zmienną w oparciu o typ innej zmiennej lub typ kolumny relacji w bazie danych.

```
DECLARE
```

```
    v_nazwisko PRACOWNICY.NAZWISKO%TYPE;
```

```
    v_nazwa_zespolu ZESPOLY.NAZWA%TYPE;
```

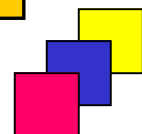
```
    v_drugie_nazwisko v_nazwisko%TYPE;
```


Zmienne rekordowe (1)

- Rekord to zbiór powiązanych danych różnych typów, opisujących jedno i to samo pojęcie. Przed zadeklarowaniem zmiennej rekordowej trzeba zdefiniować typ rekordowy
- Deklaracja zmiennej w oparciu o zdefiniowany przez użytkownika typ rekordowy:

```
DECLARE
  TYPE TPracownik IS RECORD (
    nazwisko VARCHAR2(50),
    pesel NUMBER(11),
    data_zatrudnienia DATE DEFAULT SYSDATE);
  r_pracownik TPracownik;
BEGIN
  r_pracownik.nazwisko := 'Kowalski';
  r_pracownik.pesel := 70120100000;
  ...
```


Zmienne rekordowe (2)

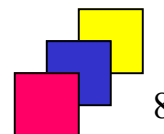
- Deklaracja w oparciu o definicję relacji z bazy danych, kursora lub innej zmiennej rekordowej:

```
DECLARE
```

```
    r_pracownik_1 PRACOWNICY%ROWTYPE;
```

```
    r_pracownik_2 r_pracownik_1%TYPE;
```

```
    r_zespol ZESPOLY%ROWTYPE;
```


Nadawanie wartości zmiennym (1)

- Nadanie wartości przez inicjalizację przy deklaracji

```
DECLARE
```

```
    v_licznik NUMBER := 10;
```

```
    v_nazwa VARCHAR2(30) DEFAULT 'Politechnika Poznańska';
```

- Nadanie wartości poprzez przypisanie w ciele programu

```
DECLARE
```

```
    v_flaga BOOLEAN; v_podatek NUMBER(10,2);
```

```
    v_zysk NUMBER(10,2);
```

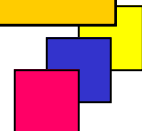
```
BEGIN
```

```
    v_flaga := FALSE;
```

```
    v_podatek := v_suma * v_stawka_pod;
```

```
    v_zysk := f_oblicz_zysk('01-01-1999', v_today);
```

```
    v_identyfikator := seq_pracownicy.nextval; -- od Oracle11g
```


Nadawanie wartości zmiennym (2)

- Nadanie wartości przez wczytanie danych z bazy danych do zmiennej poleceniem **SELECT ... INTO ...**

DECLARE

```
v_id_zesp pracownicy.id_zesp%TYPE;
```

```
v_etat pracownicy.etat%TYPE;
```

```
r_zespol zespoly%ROWTYPE;
```

BEGIN

```
SELECT id_zesp, etat INTO v_id_zesp, v_etat  
FROM pracownicy WHERE nazwisko = 'HAPKE';
```

```
SELECT * INTO r_zespol FROM zespoly
```

```
WHERE id_zesp = v_id_zesp;
```

```
SELECT seq_zespoly.nextval INTO v_id_zesp FROM dual;
```

...

- **Uwaga! Polecenie SELECT musi zwrócić dokładnie jeden rekord.**

Nadawanie wartości zmiennym (3)

- Nadanie wartości przez wczytanie danych z bazy danych do zmiennej za pomocą klauzuli RETURNING poleceń INSERT/UPDATE/DELETE
 - Zastosowanie RETURNING: odczyt wartości ustawionych na poziomie bazy danych (np. wartości klucza głównego z sekwencji)

```
DECLARE
```

```
v_id pracownicy.id_prac%TYPE;
```

```
v_nowa_placa pracownicy.placa_pod%TYPE;
```

```
BEGIN
```

```
INSERT INTO pracownicy (id_prac, nazwisko, etat, placa_pod)  
VALUES (prac_seq.NEXTVAL, 'NOWAK', 'ADIUNKT', 1000)
```

```
RETURNING id_prac INTO v_id;
```

```
UPDATE pracownicy
```

```
SET placa_pod = 1.1 * placa_pod
```

```
WHERE id_prac = v_id RETURNING placa_pod INTO v_nowa_placa;
```

```
...
```

Operacje na zmiennych rekordowych (1)

- **Dopuszczalne operacje:**
 - **przypisanie zmiennej rekordowej wartości NULL,**
 - **przypisanie zmiennej rekordowej wartości innej zmiennej rekordowej (tylko gdy mają identyczną strukturę),**
 - **przypisanie polu zmiennej rekordowej wartości pola innej zmiennej rekordowej (o ile typy pól są zgodne lub można wykonać konwersję wartości),**
 - **porównywanie zmiennych rekordowych możliwe tylko na poziomie pól.**

Operacje na zmiennych rekordowych (2)

DECLARE

r_pracownik_1 PRACOWNICY%ROWTYPE;

r_pracownik_2 PRACOWNICY%ROWTYPE;

r_zespol ZESPOLY%ROWTYPE;

v_zmienna BOOLEAN;

BEGIN

r_pracownik_1 := r_pracownik_2; -- OK.

r_zespol := r_pracownik_2; -- **Błąd**

r_zespol.id_zesp := r_pracownik_2.id_zesp; -- OK.

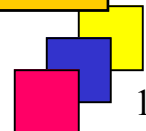
v_zmienna := r_pracownik_1 = r_pracownik_2; -- **Błąd**

v_zmienna := r_pracownik_1.etat = r_pracownik_2.etat; -- OK.

v_zmienna := r_pracownik_1 = r_zespol; -- **Błąd**

v_zmienna := r_pracownik_1.nazwisko = r_zespol.nazwa; -- OK.

END;

Użycie zmiennych rekordowych w DML

- Rozszerzona składnia INSERT i UPDATE dla PL/SQL:

```
INSERT INTO relacja [(lista kolumn)] VALUES zmienna_rekordowa;
```

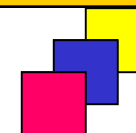
```
UPDATE relacja SET ROW = zmienna_rekordowa [WHERE warunek];
```

- Przykład:

```
DECLARE r_zespol zespoly%ROWTYPE;
BEGIN
    SELECT * INTO r_zespol FROM zespoly
    WHERE nazwa = 'ALGORYTMY';

    r_zespol.id_zesp := seq_zespoly.nextval;
    r_zespol.nazwa := r_zespol.nazwa || ' (NOWE)';

    INSERT INTO zespoly VALUES r_zespol; -- Brak nawiasów!
END;
```


Stałe

- Stałe deklarujemy z użyciem słowa kluczowego **CONSTANT**. Stała musi zostać zainicjalizowana podczas deklaracji. Po utworzeniu stałej jakiegokolwiek modyfikacje jej wartości są niedozwolone.

DECLARE

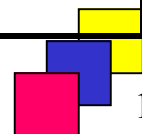
```
c_godziny_pracy CONSTANT NUMBER := 42;  
c_pp CONSTANT VARCHAR2(30) := 'Politechnika Poznańska';  
c_vat CONSTANT NUMBER(2,2) DEFAULT 0.23;  
c_pi CONSTANT NUMBER(3,2); -- BŁĄD, brak inicjalizacji
```

BEGIN

```
c_vat := 0.08; -- BŁĄD!  
...
```

Typy danych

Typy liczbowe BINARY_INTEGER DEC DECIMAL DOUBLE PRECISION FLOAT INT INTEGER NATURAL NATURALN (not null) NUMBER NUMERIC PLS_INTEGER POSITIVE POSITIVEN (not null) REAL SIGNTYPE SMALLINT	Typy znakowe CHAR CHARACTER LONG NCHAR NVARCHAR2 RAW STRING VARCHAR VARCHAR2 Typ logiczny BOOLEAN Czas DATE TIMESTAMP INTERVAL	Inne ROWID UROWID Typy LOB BFILE BLOB CLOB NCLOB Typy wskaźnikowe REF CURSOR REF object_type
---	--	---

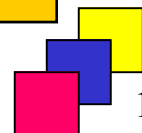
Typ NUMBER

- Definicja identyczna jak w SQL
- Zaimplementowany w sposób niezależny od platformy
- Deklaracja typu zmiennoprzecinkowego: NUMBER
 - maks. 40 pozycji

```
v_liczba_zp NUMBER;
```

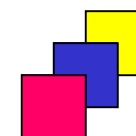
- Deklaracja typu stałoprzecinkowego: NUMBER(precyzja, skala):
 - precyzja: <1, 38> - całkowita liczba pozycji znaczących
 - skala: <-84, 127> - liczba pozycji na prawo (dodatnia) lub lewo (ujemna) od przecinka

```
v_liczba_sp1 NUMBER(6,2);  
v_liczba_sp2 NUMBER(4);  
v_liczba_sp3 NUMBER(8,10);  
v_liczba_sp4 NUMBER(1,-3);
```


Dodatkowe typy numeryczne w PL/SQL (1)

- **Typy całkowitoliczbowe:**
 - **PLS_INTEGER** – zakres: <-2 147 483 648, 2 147 483,647>, wydajny (wykorzystuje arytmetykę sprzętową), podtypy:
 - **NATURAL** – tylko liczby nieujemne,
 - **NATURALN** – tylko liczby nieujemne bez NULL,
 - **POSITIVE** – tylko liczby dodatnie,
 - **POSITIVEN** – tylko liczby dodatnie bez NULL,
 - **SIGNTYPE** – wartości: -1, 0, 1,
 - **BINARY_INTEGER** – od wersji Oracle10g identyczny z PLS_INTEGER, we wcześniejszych wersjach implementowany niezależnie od sprzętu,
 - **SIMPLE_INTEGER** – zakres identyczny z PLS_INTEGER, bez NULL, brak kontroli przepełnienia, dostępny od Oracle11g, znaczny wzrost wydajności w stosunku do PLS_INTEGER przy kompilacji natywnej.

Dodatkowe typy numeryczne w PL/SQL (2)

- Typy zmiennoprzecinkowe z reprezentacją binarną wg standardu IEEE-754:
 - `SIMPLE_FLOAT`, `SIMPLE_DOUBLE` – podtypy powyższych, dostępne od Oracle11g, brak NULL i kontroli przepełnienia, wyższa wydajność przy kompilacji natywnej.

Ciągi znaków zmiennej długości w PL/SQL (1)

- **VARCHAR2** – ciąg znaków kodowany zestawem znaków domyślnym dla bazy, maks. długość 32676B,
 - długość podajemy w bajtach lub znakach:

```
v_S1 VARCHAR2(1000 BYTE); v_S2 VARCHAR2(1000 CHAR);
```

- pominięcie **BYTE** i **CHAR** – długość wyrażona w jednostkach określonych przez parametr sesji **NLS_LENGTH_SEMANTICS**

```
SELECT value FROM nls_session_parameters  
WHERE parameter = 'NLS_LENGTH_SEMANTICS';
```

- Uwaga! **VARCHAR2** w SQL przechowuje maks. 4000B
- **NVARCHAR2** – ciąg znaków kodowany w wielobajtowym Unicode, może wykorzystywać inny zestaw znaków niż domyślny dla bazy

Ciągi znaków zmiennej długości w PL/SQL (2)

- Synonimy:
 - VARCHAR2: CHAR VARYING, CHARACTER VARYING, STRING, VARCHAR
 - NVARCHAR2: NATIONAL CHAR VARYING, NCHAR VARYING, NATIONAL CHARACTER VARYING
- Uwaga!

W Oracle pusty ciąg znaków jest **równy** NULL. Jest to sprzeczne ze standardem języka SQL.

```
DECLARE v_ciag VARCHAR2(10); v_zmienna BOOLEAN;  
BEGIN  
  v_ciag := "";  
  v_zmienna := v_ciag IS NULL; -- v_zmienna = true  
  v_ciag := NULL;  
  v_zmienna := v_ciag IS NULL; -- v_zmienna = true ...
```


Ciągi znaków stałej długości w PL/SQL (1)

- **CHAR** – ciąg znaków kodowany zestawem znaków domyślnym dla bazy, maks długość. 32676B,
 - długość podajemy w bajtach lub znakach:

```
v_S1 CHAR(100 BYTE); v_S2 CHAR(100 CHAR); v_S3 CHAR;
```

- pominięcie **BYTE** i **CHAR** – długość wyrażona w jednostkach określonych przez parametr sesji **NLS_LENGTH_SEMANTICS**,
 - pominięcie długości – długość ciągu = 1,
 - niewykorzystane pozycje dopełniane spacjami z prawej strony,
 - Uwaga! **CHAR** w **SQL** przechowuje maks. 2000B (255B w wersjach przed Oracle8i),
- **NCHAR** – ciąg znaków kodowany w wielobajtowym Unicode, może korzystać z innego zestawu znaków niż domyślny dla bazy

Ciągi znaków stałej długości w PL/SQL (2)

- **Synonimy:**
 - **CHAR: CHARACTER**
 - **NCHAR: NATIONAL CHARACTER, NATIONAL CHAR**

ROWID i UROWID (1)

- Typy dla zmiennych przechowujących adresy rekordów relacji.
- ROWID – typ dla adresu rekordu "zwykłych" relacji Oracle (implementowanych za pomocą sterty).
- UROWID – ang. *Universal ROWID* – typ dla adresów rekordów wszystkich rodzajów relacji, zarówno zwykłych jak i zewnętrznych, zorganizowanych jak indeks, obcych (np. z IBM DB2 dostępnych przez bramę).
- Użycie adresu rekordu może znacznie przyspieszyć operacje w programie PL/SQL.
- **Uwaga!** Adres rekordu może ulec zmianie!

ROWID i UROWID (2)

```
DECLARE
  v_adres UROWID;
  v_placa pracownicy.placa_pod%TYPE;
BEGIN
  SELECT ROWID, placa_pod INTO v_adres, v_placa
  FROM pracownicy WHERE nazwisko = 'HAPKE';

  ... -- obliczenia nowej płacy, wynik w v_placa

  UPDATE pracownicy
  SET placa_pod = v_placa
  WHERE ROWID = v_adres;
END;
```

Podtypy

Każdy typ danych definiuje zbiór poprawnych wartości i zbiór operatorów, które mogą być zastosowany do zmiennej danego typu. Podtyp definiuje ten sam zbiór operatorów co jego typ nadrzędny, lecz zawęża zbiór poprawnych wartości.

```
SUBTYPE nazwa IS typ bazowy [ (ograniczenie) ] [ NOT NULL ] ;
```

```
DECLARE
```

```
    SUBTYPE TDataUr IS DATE NOT NULL;
```

```
    SUBTYPE TPieniadze IS NUMBER(9,2);
```

```
    ...
```

```
    v_moje_urodziny TDataUr;
```

```
    v_moja_pensja TPieniadze;
```

Interakcja z użytkownikiem (1)

- Pobieranie informacji od użytkownika – zmienne podstawienia.

```
v_zmienna := &zmienna_podstawienia;
```

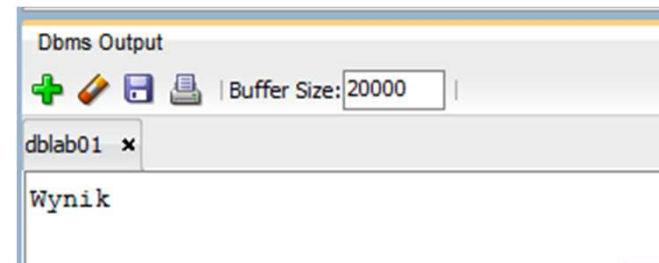
- Wypisywanie informacji na konsoli – procedura PUT_LINE z pakietu DBMS_OUTPUT.

```
DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(ciąg_tekstowy);
```

— *SQL*Plus* lub *iSQL*Plus*: ustaw zmienną SERVEROUTPUT na wartość ON przed wykonaniem programu.

```
SET SERVEROUTPUT ON [SIZE rozmiar_bufora]
```

- domyślny rozmiar bufora: 2 000, dopuszczalne wartości: <2 000, 1 000 000>
- *Oracle SQL Developer*: włącz konsolę

Interakcja z użytkownikiem (2)

Przykład:

```
SET SERVEROUTPUT ON
```

```
DECLARE
```

```
  v_i NUMBER(3) := &liczba;
```

```
  v_nazwa VARCHAR2(50) := '&tekst';
```

```
BEGIN
```

```
  dbms_output.put_line('Zmienna v_i: ' || to_char(v_i));
```

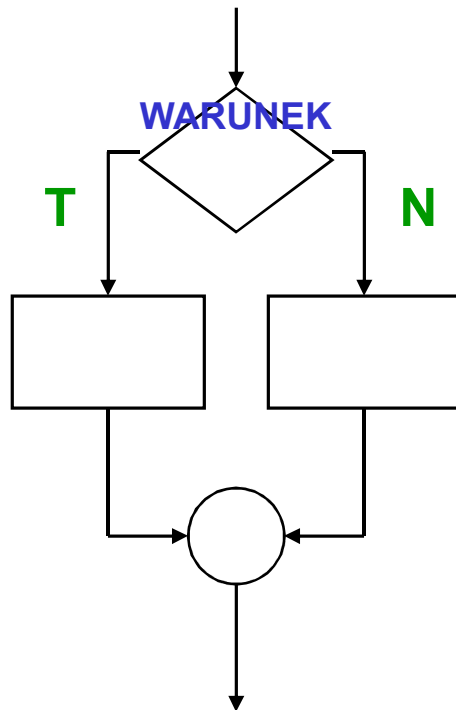
```
  v_nazwa := v_nazwa || ' ABC';
```

```
  dbms_output.put_line(v_nazwa);
```

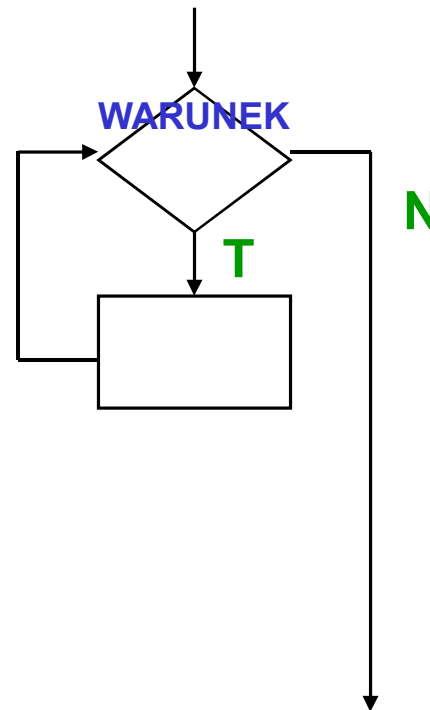
```
END;
```

Struktury kontrolne

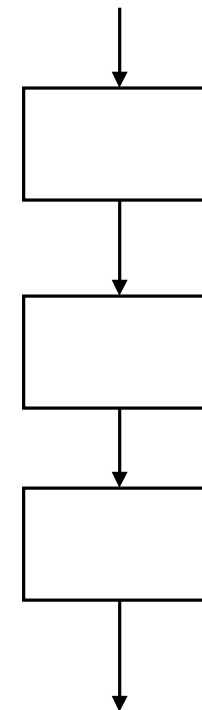
SELEKCJA

ITERACJA

SEKWENCJA

Instrukcja warunkowa IF-THEN-ELSE

Warunek musi zwracać wartość logiczną. Sekwencja poleceń jest wykonywana, gdy wartością warunku jest **TRUE**. Jeśli wartością warunku jest **FALSE** lub **UNKNOWN** to sekwencja nie jest wykonywana.

```
IF warunek THEN
    sekwencja poleceń;
END IF;
```

```
IF warunek THEN
    sekwencja poleceń;
ELSE
    sekwencja poleceń;
END IF;
```

```
IF warunek1 THEN
    sekwencja poleceń;
ELSIF warunek2 THEN
    sekwencja poleceń;
ELSE
    sekwencja poleceń;
END IF;
```

Przykład instrukcji warunkowej

Przed wykonaniem ćwiczenia ustaw zmienną środowiska SQL*Plus:
SET SERVEROUTPUT ON SIZE 1000000

```
DECLARE
    v_hello VARCHAR2(20) := 'Hello, ';
    v_kogo_witamy NUMBER(1) := 0;
BEGIN
    IF (v_kogo_witamy = 0) THEN
        v_hello := v_hello || 'world!';
    ELSE
        v_hello := v_hello || 'universe!';
    END IF;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(v_hello);
END;
```

Instrukcja wyboru wielokrotnego CASE

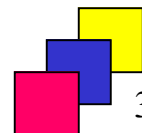
Instrukcja CASE może występować z selektorem (selektorem może być dowolnie złożone wyrażenie, ale najczęściej jest to jedna zmienna) lub z listą wyrażen (*searched CASE*)

CASE selektor

```
WHEN wartość1 THEN polecenie1;  
WHEN wartość2 THEN polecenie2;  
WHEN ...  
ELSE polecenien;  
END CASE;
```

CASE

```
WHEN wyrażenie1 THEN polecenie1;  
WHEN wyrażenie2 THEN polecenie2;  
WHEN ...  
ELSE polecenien;  
END CASE;
```


Przykład instrukcji CASE

```
DECLARE
```

```
    v_ocena NUMBER(2,1) := 2.0;
```

```
    v_slownie CHAR(16);
```

```
BEGIN
```

```
    CASE v_ocena
```

```
        WHEN 2.0 THEN v_slownie := 'niedostateczny';
```

```
        WHEN 3.0 THEN v_slownie := 'dostateczny';
```

```
        WHEN 3.5 THEN v_slownie := 'dostateczny plus';
```

```
        WHEN 4.0 THEN v_slownie := 'dobry';
```

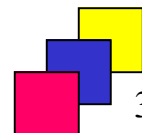
```
        WHEN 4.5 THEN v_slownie := 'dobry plus';
```

```
        WHEN 5.0 THEN v_slownie := 'bardzo dobry';
```

```
    END CASE;
```

```
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(v_slownie);
```

```
END;
```


Pętla LOOP

Prosta pętla wykonuje się w nieskończoność. Wyjście z pętli jest możliwe tylko jako efekt wykonania polecenia EXIT lub EXIT WHEN. W każdym przebiegu pętli wykonuje się sekwencja poleceń. Po ich wykonaniu kontrola powraca do początku pętli.

LOOP

sekwencja poleceń;

IF warunek THEN

EXIT;

END IF;

END LOOP;

LOOP

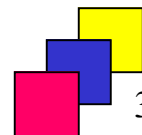
sekwencja poleceń;

EXIT WHEN warunek;

END LOOP;

Przykład prostej pętli

```
DECLARE
    v_suma NUMBER := 0;
    v_i INTEGER := 0;
    c_koniec CONSTANT INTEGER := &koniec;
BEGIN
    LOOP
        v_suma := v_suma + v_i;
        EXIT WHEN (v_i = c_koniec);
        v_i := v_i + 1;
    END LOOP;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Suma liczb od 0 do ' || c_koniec);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(v_suma);
END;
```


Pętla WHILE

Przed każdą iteracją sprawdzany jest warunek. Pętla jest wykonywana tak długo, jak długo warunek ma wartość **TRUE**. Jeżeli wartość warunku wynosi **FALSE** lub **UNKNOWN** to kontrola przechodzi do pierwszego polecenia po pętli. Jeżeli warunek na samym początku nie był spełniony, to pętla nie wykona się ani razu.

```
WHILE warunek LOOP
    sekwencja poleceń;
END LOOP;
```

UWAGA!!!

Pamiętaj, aby w sekwencji operacji znalazło się polecenie, które zmieni warunek, w przeciwnym przypadku grozi pętla nieskończona.

Przykład pętli WHILE

```
DECLARE
  a NUMBER := &pierwsza_liczba;
  b NUMBER := &druga_liczba;
BEGIN
  WHILE (a != b) LOOP
    IF (a > b) THEN
      a := a - b;
    ELSE
      b := b - a;
    END IF;
  END LOOP;
  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(' NWD = ' || a);
END;
```

Pętla FOR

Pętla FOR wykonuje się określoną liczbę razy. Liczba iteracji jest określona przez zakres podany między słowami kluczowymi FOR i LOOP. Zakres musi być typu numerycznego, w przedziale $-2^{31} \div 2^{31}$

```
FOR licznik IN [ REVERSE ] dolna_gr .. górna_gr LOOP
    sekwencja poleceń;
END LOOP;
```

- Słowo kluczowe REVERSE odwraca kierunek iteracji
- Wewnątrz pętli nie wolno nadawać wartości zmiennej iterującej
- Jeśli dolna granica jest wyższa niż górna granica to pętla nie wykona się ani razu
- Obie granice zakresu iteracji nie muszą być statyczne
- Zmienna iterująca nie musi być wcześniej deklarowana ani inicjalizowana
- Do wcześniejszego wyjścia z pętli można użyć polecenia EXIT

Przykład pętli FOR

```
DECLARE
    a NUMBER := &koniec;
    is_prime BOOLEAN;
BEGIN
    FOR i IN 1 .. a LOOP
        is_prime := TRUE;
        FOR j IN 2 .. i/2 LOOP
            IF (MOD(i,j) = 0) THEN
                is_prime := FALSE;
            END IF;
        END LOOP;
        IF (is_prime) THEN
            DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(i || ' jest liczba pierwsza');
        END IF;
    END LOOP;
END;
```


Polecenie CONTINUE

- Powoduje pominięcie bieżącej iteracji i przejście do następnej iteracji.
- Wersje:
 - bezwarunkowa – CONTINUE ,
 - warunkowa – CONTINUE WHEN <warunek logiczny>.
- Dostępne w Oracle od wersji 11g.

```
BEGIN
FOR i IN 1..100 LOOP
  CONTINUE WHEN mod(i, 2) = 1;
  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Numer iteracji: ' || to_char(i));
END LOOP;
END;
```


Polecenia sterujące GOTO i NULL

Polecenie **GOTO** bezwarunkowo przekazuje kontrolę wykonywania programu do miejsca wskazywanego przez etykietę związaną z poleceniem. Polecenie **NULL** nie wykonuje żadnej akcji.

```
GOTO etykieta;
```

```
...
```

```
<<etykieta>>
```

```
NULL;
```

- Etykieta musi poprzedzać polecenie wykonywalne
- **GOTO** nie może przeskakiwać do warunkowych części poleceń **IF-THEN-ELSE**, **CASE**, do polecenia **LOOP** i do bloku podrzędnego
- **GOTO** nie może wyskakiwać z podprogramu oraz procedury obsługi błędów

Przykład polecenia GOTO

```
DECLARE
    v_tekst VARCHAR2(20);
BEGIN
    <<początek>>
        v_tekst := 'Ala '; GOTO ma;
    <<asa>>
        v_tekst := v_tekst || 'asa '; GOTO drukuj;
    <<drukuj>>
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(v_tekst); GOTO koniec;
    <<ma>>
        v_tekst := v_tekst || 'ma '; GOTO asa;
    <<koniec>>
        NULL;
END;
```

